

w sprawie przyjęcia programu aktywności lokalnej – „Wspieramy rodziny”

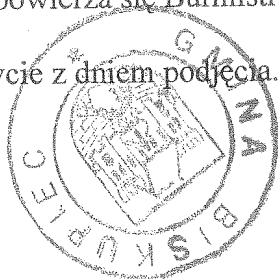
Na podstawie art. 18 ust. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tj. Dz.U.z 2001, Nr 142, poz.1591, Dz.U. z 2002 r Nr 23, poz.220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr. 214,poz. 1806, Nr.153. poz.1271, Nr 214, poz. 1806; Dz.U. z 2003 r Nr 80, poz.717, Nr 162, poz.1568; Dz.U. z 2004 Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz.1203; Dz.U. z 2005 r Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; Dz.U. z 2006 r. Nr 17, poz. 126, Nr 181, poz.1337; Dz. U. z 2007r Nr 48, poz. 327, Nr. 138, poz.974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458) w związku z art. 110, ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj: Dz. U. z 2008 r Nr 115, poz. 728, Nr 171, poz.1056, Nr 216, poz. 1367, Nr 223, poz. 1459 oraz z 2009 r Nr 6, poz. 33) ,

Rada Miejska w Biskupcu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji program aktywności lokalnej „Wspieramy Rodziny” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Biskupca

§ 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. .

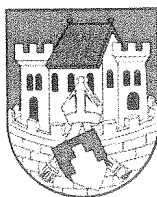

Przewodniczący Rady

A. Radziszewska
Alina Radziszewska

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/254/09
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 23 kwietnia 2009

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W BISKUPCU

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ „WSPIERAMY RODZINY „

Biskupiec 2009 r

I. WSTĘP

Niniejszy program dotyczy wdrożenia na terenie Gminy Biskupiec działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów 27 rodzin z małoletnimi dziećmi, znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, wynikających z bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Stanowi on element realizowanego w 2009 r projektu systemowego „Wyrównywanie szans w dostępie do zatrudnienia” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: POKL, Priorytet VII – Promocja integracji społecznej; Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji; Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Wskazany projekt obejmuje działania dotyczące wdrożenia różnorodnych form aktywnej integracji w wymiarze społecznym, zawodowym, zdrowotnym i edukacyjnym, które będą realizowane za pomocą kontraktów socjalnych skierowanych do 56 beneficjentów oraz niniejszego programu aktywności lokalnej.

II. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU

Wśród licznych problemów, których rozwiązaniem zajmuje się pomoc społeczna, do znaczących i trudnych należą problemy z kręgu wykluczenia społecznego i marginalizacji. Wypracowana diagnoza wykazała, że największymi problemami rodzin korzystających z pomocy społecznej są między innymi problemy opiekuńczo-wychowawcze, wchodzenie nieletnich w konflikty z prawem (nadzory kuratorskie), wzrastająca liczba postanowień o umieszczeniu dzieci w zastępczych formach opieki, przemoc domowa, ubóstwo i nadużywanie alkoholu. Powyższe problemy dotyczą 273 rodzin wychowujących dzieci, co stanowi 48% ogólnej liczby rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną oraz 26% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej (dane za rok 2008). Aktualnie w stosunku do 52 rodzin istnieje realne zagrożenie umieszczenia dzieci poza rodziną biologiczną i rodziny te zostały zgłoszone do PCPR - Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Olsztynie. Z przeprowadzanych przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych wynika, że przyczyny dysfunkcji tych rodzin wynikają z braku wiedzy w zakresie potrzeb, właściwych norm zachowań, nieświadomości problemów oraz brakiem umiejętności związanych z radzeniem sobie w trudnych sytuacjach problemowych, wychowawczych, prawidłową komunikacją w rodzinie, prowadzeniem gospodarstwa domowego jak również brakiem motywacji do zmiany stylu życia, niechęcią do współpracy, negatywnym nastawieniem do pomocy i biernością wobec rozwiązywania swoich problemów. Długotrwały okres utrzymywania stanu niskiego statusu ekonomicznego, ubóstwo, niezaradność życiowa, zachowania patologiczne powoduje, że spada mobilność tych rodzin, wzrasta natomiast apatia, pasywność, nasila się bieda i marginalizacja społeczna. Rodziny te nie są w stanie właściwie wypełniać swoich podstawowych zadań opiekuńczo-wychowawczych – utrwalają jedynie wzorce bierności, bezradności i roszczeń wśród dzieci. Pozostawienie tych rodzin bez pomocy i wsparcia jeszcze bardziej rozwinie i utrwali styl życia zależnego od zasiłków pomocy społecznej z dużym nasileniem zachowań patologicznych. Konieczne jest więc udzielenie im kompleksowego wsparcia w polepszeniu kondycji psychicznej, pobudzeniu do współuczestnictwa w rozwiązywaniu własnych problemów, samodzielnym kreowaniu własnej drogi życiowej, nabycia

określonych predyspozycji i umiejętności służących prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny i jej rozwojowi osobowemu i społecznemu.

Obecnie adresowane wsparcie w ramach MOPS jest niewystarczające i w praktyce koncentruje się na doraźnych działaniach osłonowych - zbyt mało czasu i uwagi poświęca się pozamaterialnym problemom rodziny. Zbyt mała aktywność w zakresie pracy socjalnej jest wynikiem nadmiernego obciążenia pracowników socjalnych liczbą środowisk wymagających wsparcia - na koniec roku 2008 na jednego pracownika socjalnego przypadało średnio 2166 mieszkańców (zgodnie z ustawą pomocy społecznej wskaźnik ten nie powinien przekraczać 2000 mieszkańców) oraz 118 rodzin objętych wsparciem (około 334 osób). Natomiast skuteczność i efektywność stosowanego wsparcia jest możliwa do osiągnięcia tylko poprzez podjęcie stałej i systematycznej pracy z rodziną w kierunku zaradności i samodzielności życiowej - najistotniejsze jest wzmocnienie jej własnego wizerunku, tak aby jej członkowie mogli podejmować działania kierowania własnym losem. By sprostać standardom w opiece nad dzieckiem i rodziną poszerzeniu i zdynamizowaniu musi ulec tworzenie nowych strategii pomocowych w procesie społecznej reintegracji rodziny – to jest takich które służą zapobieganiu bierności, bezradności, wykluczeniu i izolacji, co prowadzi do samorealizacji oraz twórczego i spełnionego życia. Dlatego też MOPS podjął wysiłek wypełnienia luki w obszarze wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej podstawowych funkcji. Zaproponowane w ramach projektu działania obejmujące: pracę socjalną, zestaw instrumentów o charakterze aktywizującym (usługi asystenta rodziny, program psychoedukacyjny dla rodziców „Szkoła dla rodziców i wychowawców”, indywidualne poradnictwo specjalistyczne) oraz wsparcie towarzyszące (dojazdy na zajęcia, pomoc w zapewnieniu opieki nad dziećmi i osobami zależnymi). Zaproponowane formy zapewnią rodzinie kompleksowe wsparcie w odbudowaniu potencjału rodziny, służącego utrzymaniu optymalnego poziomu jej funkcjonowania. Proponowana forma w znacznym stopniu przyczyni się też do rozwoju i wzmocnienia systemu pomocy rodzinie ponieważ obejmuje zagadnienia wynikające ze Zintegrowanego Systemu Pomocy Rodzinom Powiatu Olsztyńskiego, obejmującego również teren gminy Biskupiec. Jego założenia są też spójne ze w Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biskupiec do roku 2015, przyjętej Uchwałą Nr XXXIX/293/06 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 26.04.2006 r. która uwzględnia działania związane z zapewnieniem rodzinom w sytuacjach problemowych, kryzysowych różnych form pomocy i wsparcia ukierunkowanych na pobudzenie ich aktywności, odpowiedzialności, właściwe wykonywanie przypisanych funkcji oraz zapobieganie i eliminowanie zagrożeń. Niniejszy program wpisuje się również w obszar „Strategii pomocy społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 r.” – Kryzys funkcji rodziny, cel operacyjny – Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny oraz wspierania rodziny w kryzysie

III. CELE PROGRAMU:

- Poprawa funkcjonowania rodzin w zakresie opiekuńczo-wychowawczym:
 - nabycie umiejętności związanych z: prowadzeniem gospodarstwa domowego, racjonalnego gospodarowania budżetem domowym; dbania o zdrowie i higienę rodziny,
 - wzrost kompetencji wychowawczych rodziców – umiejętność współpracy ze szkołą, jednostkami pomocy społecznej oraz innymi instytucjami w rozwiązywaniu

A.R

problemów rodzinnych, dbania o właściwe kontakty rodzinne, postawy i zachowania

- nabycie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych w rodzinie,
- wzrost aktywności społecznej
- Poprawa skuteczności oddziaływań pomocy społecznej
- Zwiększenie dostępności rodzin do pomocy specjalistycznej

IV. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Program skierowany jest do 27 osób i ich rodzin z terenu gminy Biskupiec, zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z pomocy społecznej, które nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej oraz wychowują małoletnie dzieci i przejawiają dysfunkcje w sferze opiekuńczo-wychowawczej

1. Rekrutacja - nabór grupy docelowej przeprowadzą pracownicy socjalni MOPS na podstawie prowadzonej dokumentacji oraz dotychczasowej pracy z rodziną, w następujących etapach:

- Przeprowadzenie wśród podopiecznych MOPS działań informacyjnych o realizacji programu oraz indywidualnych rozmów motywacyjnych ,
- wyłonienie 32 kandydatów oraz wypełnienie przez kandydatów ankiet rekrutacyjnych,
- sporządzenie przez pracowników socjalnych imiennych list kandydatów do programu,
- weryfikacja list przez zespół kwalifikacyjny (dyrektor MOPS, koordynator, pracownik socjalny) oraz zakwalifikowanie do programu 27 osób , które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji życiowej i wykazują wysoką motywację do zmian. Dla pozostałych 5 osób zostanie utworzona lista rezerwowa
- podpisanie przez 27 BO deklaracji uczestnictwa w programie,

2. Praca socjalna - prowadzona przez 9 etatowych pracowników socjalnych MOPS, obejmuje:

- działania wspierające uczestników programu w skutecznym i efektywnym realizowaniu indywidualnej ścieżki integracji (poradnictwo, monitorowanie uczestnika projektu)
- pomoc, poradnictwo w rozwiązywaniu bieżących problemów,
- sporządzanie indywidualnych miesięcznych raportów z realizacji programu przez uczestników,
- prowadzenie indywidualnej dokumentacji uczestników programu,
- sprządzenie indywidualnych końcowych sprawozdań z uzyskanych efektów programu

3. Realizacja Instrumentów Aktywnej Integracji;

a) uczestnictwo w zajęciach Klubu Integracji Społecznej – obejmuje:

- udział w 40 godzinnym programie psychoedukacyjnym „ Szkoła dla rodziców i wychowawców”, którego celem jest kształcenie umiejętności i kompetencji wychowawczych. Program będzie realizowany w dwóch 13-14 osobowych grupach, w cyklach systematycznych spotkań – raz w tygodniu w wymiarze 4 godzin, przez okres 10 tygodni.
- indywidualne specjalistyczne poradnictwo rodzinne dostosowane do potrzeb i oczekiwań uczestników programu. Realizowane przez okres 5 miesięcy w

A.R

wymiarze 2 godzin na rodzinę.

a) Instrument aktywizacji społecznej - realizacja usług wsparcia Asystenta Rodziny

Każda rodzina z tej formy wsparcia korzystać będzie przez okres 12 tygodni, w wymiarze po 2 godziny dwa razy raz w tygodniu. Zanim rodzina zostanie włączona w postępowanie wspierające, nastąpi etap indywidualnej diagnozy rodziny, którą dokona asystent rodziny poprzez zapoznanie się z wywiadem środowiskowym (przy współudziale pracownika socjalnego) oraz przeprowadzenie rozmowy z rodziną i z każdym członków indywidualnie. Z diagnozy zostanie sporządzona opinia obejmująca sytuację materialno-bytową rodziny, występujące w rodzinie problemy i deficyty, oraz potrzeby. Na podstawie opinii z diagnozy zostaną opracowane indywidualne plany działań pomocowych – na tym etapie rozpocznie się proces pomocy rodzinie obejmujący działania ukierunkowane na kształcenie umiejętności służących właściwemu pełnieniu ról społecznych, obudowywaniu więzi rodzinnych i właściwych relacji w rodzinie oraz przezwyciężaniu problemów, którymi są obarczone. Usługi realizowane będą w miejscu zamieszkania rodziny i obejmować będą:

- **Indywidualną pracą z każdym z członków rodziny** – prowadzona jest w początkowym etapie pracy, polega na wspólnej analizie indywidualnych problemów (uzależnienia, przemoc), potrzeb, oczekiwań wobec partnera, wartości oraz możliwościach zmiany postępowania i zachowań. Celem jej jest uświadomienie i zrozumienie dotychczasowych zachowań własnych i partnera. Na tym etapie asystent nawiązuje również partnerski kontakt i zaufanie podopiecznego oraz wspiera go w rozwiązywaniu osobistych problemów.
- **trening umiejętności prowadzenie gospodarstwa domowego** – obejmujący naukę racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi (określanie stopnia ważności potrzeb, planowanie wydatków); dbałość o stan i czystość mieszkania, dbałość o higienę, przygotowywanie posiłków,
- **trening umiejętności opiekuńczo-wychowawczych**- dotyczyć będzie dbałości o zdrowie, o sytuację szkolną dziecka, umacnianie więzi rodzinny (naprawa i ochrona więzi emocjonalnych, budowanie klimatu miłości, bezpieczeństwa i akceptacji), modyfikowania niepożądanych i nieodpowiednich zachowań, rozwiązywania konfliktów, problemów, wspierania rodziców w mądrym usamodzielnianiu dzieci, umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych), pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego poprzez zapewnienie im udziału w zajęciach świetlic opiekuńczo-wychowawczych
- **trening umiejętność w rozwiązywaniu problemów** – związany z uzależnieniami i przemocą w rodzinie oraz neutralizowaniem i eliminowaniem przypadków patogenicznych. W ramach tego treningu asystent będzie także organizował konsultacje ze specjalistami MOPS i asystował w nich rodzinie.
- **dodatkowe działania pomocowe** - motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych oraz innych specyficznych dla danej rodziny ustalonych w drodze diagnozy.

W zakresie realizacji swoich zadań asystent współpracuje: z pedagogiem szkolnym, specjalistami MOPS (pracownik socjalny, psycholog, specjaliści ds., uzależnień i

A.R

przemocy, prawnikiem), policją, kuratorami sądowymi, Klubem Integracji Społecznej oraz Urzędem Pracy. Praca asystenta rodziny jest dokumentowana w formie „Dziennika Pracy z Rodziną”, w którym odnotowywany jest zakres prowadzonego wsparcia, osiągane efekty pracy, stopień zaangażowania rodziny oraz inne ważne informacje mające znaczenie dla efektów jego pracy. Zakończenie realizowanych przez asystenta usług kończy się sporządzeniem sprawozdania końcowego które zawiera:

- wyszczególnienie rodzaju udzielanego wsparcia/pomocy,
 - ocena efektów prowadzonych usług,
 - ocena pracy asystenta dokonana w drodze ankiety ewaluacyjnej z rodziną.
- Z uwagi na fakt iż osoby wykluczone społecznie wymagają długofalowej i intensywnej pracy – zakłada się, że stopień możliwych do osiągnięcia rezultatów na każdym etapie pracy uzależniony jest nie tylko od stopnia deficytów w rodzinie, zaangażowania i aktywności jej członków ale także od wymaganego czasu pracy do ich uzyskania. Do wykonywania zadań asystenta rodziny planuje się zatrudnienie kadry asystentów rodzinnych – będą to osoby z dyplomem pracownika socjalnego lub z wykształceniem wyższym pedagogicznym posiadające doświadczenie w pracy z rodziną.

4) Wsparcie towarzyszące:

- a) opłacanie składek zdrowotnych w sytuacji braku możliwości podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu,
- b) pomoc w zapewnieniu opieki nad dziećmi i osobą zależną na czas uczestnictwa w zajęciach,
- c) realizacja świadczeń i pomocy w naturze na rzecz uczestników programu,
- d) zwrot kosztów dojazdów na zajęcia w KIS,
- e) zapewnienie wyżywienia i bufetu kawowego podczas zajęć w KIS

V. KOORDYNACJA PROGRAMU - za kompleksową realizację programu odpowiedzialny będzie dyrektor MOPS osoba zarządzająca całością programu w zakresie merytoryczno-finansowym. Ponadto na rzecz realizacji programu zostanie zaangażowany - Kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej MOPS, pełniący funkcje koordynatora w zakresie: zarządzania pracą kadry realizującej zadania aktywnej integracji; bieżąca analiza przebiegu programu(finansowo-rzeczowa); prowadzenie i gromadzenie dokumentacji i jej archiwizowanie; zbieranie danych pod potrzeby sprawozdawczości; obsługi techniczno-administracyjnej; przygotowywania materiałów szkoleniowych dla uczestników. Przez cały okres realizacji programu prowadzona będzie obsługa księgowa oraz monitoring realizowanych działań. Pod potrzeby projektu przyjęto zasadę angażowania i zatrudniania ekspertów lokalnych oraz dokonywania zakupów u lokalnych przedsiębiorców, co obniża koszty programu, angażuje lokalne podmioty, dzięki czemu zostaną stworzone sprzyjające warunki do zacieśniania więzi lokalnych

VI. PROMOCJA PROGRAMU – obejmować będzie przeprowadzenie przez pracowników socjalnych MOPS działań informacyjnych o realizacji programu, zapewnienie materiałów promocyjnych (ulotki) oraz ich upowszechnienie wśród podopiecznych MOPS, zamieszczenie informacji na stronie internetowej Urzędu Miejskiego, emisje programu w TV lokalnej oraz zamieszczenie artykułu w prasie lokalnej.

AR

VII. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU:

1) Rezultaty twarde:

- 27 rodzin zakończy udział w programie,
- 70% pomyślnie ukończy indywidualną ścieżkę integracji społecznej

2) Rezultaty miękkie:

- nabycie umiejętności praktycznych związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego,
- podniesienie umiejętności i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców
- zwiększenie zdolności motywacyjnych do zmiany swojej sytuacji osobistej i rodzinnej,
- podniesienie kompetencji osobistych w zakresie poprawy wizerunku osobistego, autoprezentacji, radzenia sobie w rozwiązywaniu problemów

3) Wartość dodana programu

- realizacja programu przyczyni się do wypromowania nowej formuły wspierania rodzin dysfunkcyjnych w wyniku czego nastąpi rozwój i wzmocnienie lokalnego systemu pomocy rodzinie
- powyższy program dostarcza też nowych i innowacyjnych instrumentów aktywizujących podopiecznych pomocy społecznej, które do tej pory nie należały do standardowych usług MOPS
- możliwość wdrożenia projektu wzbogaca również działalność MOPS i jego pracowników o nowe doświadczenia co wpływa na bardziej racjonalne wykorzystanie potencjału i zasobów MOPS na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym

VIII. POSIADANE ZASOBY, KTÓRE ZAPEWNIĄ REALIZACJĘ ZADANIA I UZYSKANIE ZAŁOŻONYCH CELÓW:

- Zasoby kadrowe MOPS – specjaliści MOPS posiadający doświadczenie w realizacji tego typu zadań:
 - dyrektor MOPS – kompleksowe zarządzanie programem
 - Kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej - zarządzania pracą kadry programu; bieżąca analiza przebiegu programu (finansowo-rzeczowa); prowadzenie i gromadzenie dokumentacji i jej archiwizowanie; zbieranie danych pod potrzeby sprawozdawczości; dokonywanie zamówień na dostawy i usługi zgodnie przepisami o zamówieniach publicznych; obsługa techniczno-administracyjną;
 - pracownicy socjalni - rekrutacja, działania promocyjne, praca socjalna
 - główna księgowa MOPS – prowadzenie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych i finansowych programu
- Zasoby rzeczowe MOPS:

W zakresie zasobów rzeczowych MOPS dysponuje bazą lokalową Klubu Integracji Społecznej, która zostanie udostępniona pod potrzeby programu. Obejmuje ona pomieszczenie biurowe, salę dydaktyczną do prowadzenia zajęć 4 stanowiskową pracownię komputerową oraz zaplecze socjalne. Wszystkie pomieszczenia są kompletnie wyposażone w sprzęt i akcesoria oraz urządzenia (komputery, drukarki, internet, kserokopiarki, urządzenia wielofunkcyjne, telefony, telefaksy) umożliwiające

A.R

właściwą realizację zadań.

- Zasoby finansowe MOPS - program zostanie sfinansowany ze środków EFS w ramach projektu systemowego „Wyrównywanie szans w dostępie do zatrudnienia” przyjętym do realizacji w 2009 r
- Zasoby lokalne - podjęta współpraca z lokalnymi instytucjami (szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) stwarza możliwość wykorzystania zasobów kadrowych pod potrzeby realizacji instrumentów aktywnej integracji.

IX. SZACUNKOWY BUDŻET PROJEKTU

Lp.	Planowany rodzaj kosztów (wydatków)	Planowany koszt (w zł)	W tym z dotacji (w zł)	W tym ze środków własnych (w zł)
I.	Koszty Instrumentów Aktywnej Integracji	60 600	60 600 zł.	0
1	Koszt realizacji programu psychoedukacyjnego „Szkoła dla rodziców i wychowawców” - KIS	7200	7200	0
2	Koszt indywidualnego poradnictwa specjalistycznego - KIS	3780	3780	0
3	Koszt realizacji usług asystentów rodzinnych w miejscu zamieszkania rodzin	49 620	49 620	0
II	Koszt Wsparcia Towarzyszącego	1500	1500	0
4.	Koszt dojazdów uczestników programu na zajęcia	1000	1000	0
5	Koszt poczęstunku uczestników zajęć w KIS	500	500	0
RAZEM (I + II):		62 100 zł.	62 100 zł.	0 zł.

X. CZAS TRWANIA PROGRAMU – 1.01.2009 – 30.11.2009

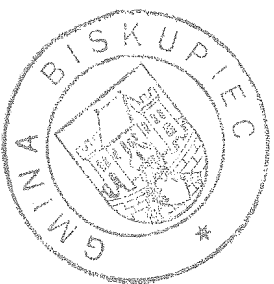
A.R

1

Abstract

[illegible]

asystenci rodzinni, realizator programu dla rodziców w ramach umów c.p																			
Etap 3 – prowadzenie rozliczeń finansowo-księgowych programu																			
Etap 4 – sporządzanie sprawozdań merytorycznych i finansowych programu																			
Etap 5 - obsługa techniczno-administracyjna programu																			
Etap 6 – nadzór nad prawidłową realizacją programu w zakresie spraw merytorycznych i finansowych																			
Etap 7 – rozliczenie finansowe i merytoryczne programu																			
Zaangażowany personel																			
Dyrektor MOPS																			
koordynator																			
Główna księgowa MOPS																			
Działanie 5 – PROMOCJA PROGRAMU																			
Etap 1 – działania informacyjne o realizacji programu																			
Etap 2 – zamieszczenie informacji na stronach internetowych urzędu Miejskiego																			
Etap 3 – oznakowanie dokumentacji programu logo FPS i UE																			
Etap 4 – zamieszczenie artykułu prasowego																			
Etap 5 – emisja programu w telewizji lokalnej																			

H. Radziwiłł